

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

25 februari 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR RUIMTELIJKE ORDENING, OPENBARE WERKEN EN VERVOER

Interpellatie van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de wegracés die op het gewestplan als park- of natuurgebied zijn ingekleurd

Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de bestemming van militaire domeinen en de mogelijke berging van radioactief afval

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de bestemming van militaire domeinen en de mogelijke berging van radioactief afval

Met redenen omklede motie

Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer

Dinsdag 25 februari 1997

VOORZITTER : De heer Jaak Gabriëls

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.06 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de wegtracés die op het gewestplan als park- of natuurgebied zijn ingekleurd

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwé tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de problematiek van de wegtracés die op het gewestplan als park- of natuurgebied zijn ingekleurd.

De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze interpellatie gaat over een aantal voorstellen om wegtracés aan te leggen in gebieden die op de huidige gewestplannen zijn ingekleurd als park- en natuurgebied. Met een schriftelijke vraag heb ik op 26 november jongstleden naar een concreet voorbeeld verwezen. Ik heb u deze problematiek voorgelegd met de vraag hoe de Vlaamse regering erover denkt. U hebt toen geantwoord dat u zich in uw beleid zou laten leiden door de visie die wordt naar voren gebracht in het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, meer bepaald in het gedeelte Infrastructuur.

Mijnheer de minister, ik heb dit gedeelte verschillende keren gelezen. Toch heb ik niet echt een eenduidig antwoord gevonden op mijn vragen. Het RSV verwijst enerzijds naar de toenemende gevoeligheid voor de verkeersleefbaarheid en anderzijds naar ongewenste ruimtelijke neveneffecten, vooral voor de secundaire wegen. Op de bladzijden 169 en 170 van het richtinggevend gedeelte van dit RSV

lees ik dat er in uitzonderlijke gevallen, omwille van de leefbaarheid, nieuwe tracés kunnen worden aangelegd. Nieuwe trajecten kunnen wel alleen worden opgenomen in een Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan als er een aantal modaliteiten worden ingepast. U zegt dat het traject ruimtelijk moet worden ingepast. Het nieuwe traject moet, meer dan andere alternatieven, leiden tot een betere verkeersleefbaarheid. Het mag geen afbreuk doen aan het functioneren van het hoofdwegennet, noch de taak ervan overnemen.

Ik heb geprobeerd om dit toe te passen op de concrete situatie die ik ook in mijn schriftelijke vraag naar voren heb gebracht. Ik herhaal dat deze teksten geen eenduidig antwoord bevatten. In het RSV wordt ook verwezen naar de problematiek van de handleidingen inzake tracering en inrichting van wegeninfrastructuur. Voorzover ik weet, zijn die nog niet afgewerkt. Ook op dit vlak moet er dus meer duidelijkheid komen.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal concrete vragen. Beschikt uw administratie over een overzicht van de tracés die op het gewestplan als park- of natuurgebied zijn ingekleurd ? Over hoeveel concrete gevallen gaat het eigenlijk, en welke van deze tracés zijn reeds in een fysisch programma opgenomen. Kunt u dat specificeren voor de fysieke programma's 1997, 1998 en 1999 ? Welk concreet beleid voert u in verband met deze problematiek ? U zult waarschijnlijk verwijzen naar het RSV. Daarmee kan men echter nog alle kanten uit. Kunt u me een overzicht geven van de belangrijkste criteria die in deze handleidingen zijn opgenomen over de tracering en de inrichting van de wegeninfrastructuur ? Zijn deze handleidingen nu al van toepassing, of zijn ze nog niet afgewerkt ? Indien deze handleiding al van toepassing was vóór het ontwerp van RSV, werd of wordt ze dan aangepast aan de basisbeginselen van het RSV ?

Decaluwé

Mijnheer de minister, ik heb ook enkele vragen in verband met de twee concrete dossiers en de concrete schriftelijke vraag. Wat is uw houding ten opzichte van de N382, het gedeelte Ingelmunster-Roeselare, de zogenaamde Kanaalweg ? Volgens het huidige gewestplan loopt die gedeeltelijk door een natuur- of parkgebied. Het gedeelte van de aansluiting met de A14-E17-Waregem tot de N43-Waregem is in het RSV ingedeeld als primaire weg II. Nadien is het een secundaire weg. Maar in het voorontwerp van Provinciaal Structuurplan West-Vlaanderen, zone Zuidoost, wordt dat tracé Ingelmunster-Roeselare geschrapt. Waarschijnlijk gebeurt dit ook op basis van een aantal concrete modaliteiten, vervat in het RSV. Wat is uw houding in dit verband ? Hoe zit het met de bevoegdheidsverdeling tussen gewest en provincie ?

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, de administratie beschikt nog niet over een systematisch en volledig overzicht van de tracés die op het gewestplan als natuur- en parkgebied zijn ingeschreven. Bij de huidige systematische gewestplanherzieningen worden wel alle aangeduide tracés onderzocht en wordt beslist of ze al dan niet op het gewestplan gereserveerd blijven. Deze oefening wordt uiteraard ingegeven door een geactualiseerde behoefteanalyse, wordt ondersteund door resultaten van de multimodale verkeersmodellen voor de diverse provincies, voor zover ze al beschikbaar zijn, met invoeging van de input uit de opties van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Deze beslissing wordt dus afgewogen volgens de ruimtelijke principes van het ontwerp Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het al dan niet behouden van een bepaald tracé wordt dus niet afgewogen op grond van de bestaande gewestplanbestemmingen, maar wel op basis van ruimtelijke elementen zoals de natuurlijke structuur, de agrarische structuur, de bosstructuur, enzovoort.

In aansluiting op wat voorafgaat, moet ik op de tweede vraag antwoorden dat er geen eenduidig cijfer over het aantal concrete gevallen wordt meegedeeld, aangezien de administratie geen overzicht heeft. Na de digitalisering van de gewestplannen waartoe recent opdracht werd gegeven, zal een meer concrete lijst worden opgemaakt. Zodra deze oefening is volbracht, ben ik graag bereid deze ter beschikking te stellen van de interpellant. We

mogen ze verwachten in de loop van het derde trimester van dit jaar.

Op de derde vraag moet ik antwoorden dat eerst en vooral de noodzakelijkheid van het behoud van het tracé wordt nagegaan vanuit een ruimtelijke visie en rekening houdend met het element duurzame mobiliteit en met de ruimtelijke principes van de hoofdinfrastructuur. Vervolgens zal, afhankelijk van de gewenste hoofdfunctie – verbinden, verzamelen of toegang geven – een duidelijke en consequente keuze voor de inrichting en de gebruikskarakteristieken van de weg worden gemaakt. De omgeving legt hierbij ruimtelijke randvoorwaarden op, bijvoorbeeld met betrekking tot tracering en inrichting.

De handleiding Tracering en inrichting van wegeninfrastructuur, waarnaar op pagina 170 van deel II van het ontwerp Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wordt verwezen, werd nog niet samengesteld. De ruimtelijke principes, criteria en voorwaarden die aan de basis ervan zullen liggen, zijn echter duidelijk en volledig weergegeven in het ontwerp Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Mijnheer de voorzitter, zodoende beland ik bij de concrete situaties die de heer Decaluwé heeft geschetst. Het wegvak van de N382 tussen Ingelmunster en Roeselare en de N357 werden niet geselecteerd als primaire weg, zodoende primeert de leefbaarheid en hebben deze secundaire wegen een verzamelfunctie. Het ontwerp Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen gaat ervan uit dat slechts in uitzonderlijke gevallen omwille van verkeersleefbaarheid nieuwe tracés kunnen worden aangelegd bij secundaire wegen. Deze omleidingen kunnen worden toegestaan met het oog op een verbetering van de verkeersleefbaarheid, maar niet omwille van de verbetering van de verbindingsfunctie. Nieuwe trajecten kunnen alleen worden opgenomen, ten eerste, als het traject wordt aangepast rekening houdend met de ruimtelijke opties en de randvoorwaarden van de Mandelvallei ; ten tweede, als het nieuwe traject meer dan andere alternatieven leidt tot een betere verkeersleefbaarheid ; en ten derde, indien er geen afbreuk wordt gedaan aan het functioneren van het hoofdwegen-net inclusief de primaire wegen en men er dus de taak niet van overneemt. Het doortrekken van de N382 is in eerste instantie voorzien tot aan de Ridder de Gellingstraat. Uit een eerste onderzoek van het tracé blijkt de doortrekking van de N382 die doorheen de Mandelvallei loopt, niet wenselijk. Vanaf de Ridder de Gellingstraat buigt de N382 bij voorkeur af naar de bestaande N357. Enkel en

Baldewijns

alleen wanneer de problematiek van de verkeersleefbaarheid niet kan worden opgelost via de bestaande infrastructuur van de N382 kunnen andere alternatieven in aanmerking worden genomen.

Voor het tweede aspect zal het Vlaams Gewest samen met de provincies en gemeenten een visie op het regionaal stedelijk gebied ontwikkelen en de ontsluitingsproblematiek onderzoeken. Vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van de kanaalzone Roeselare-Waregem kan men er inderdaad voor opteren het wegvak Ingelmunster-Roeselare te schrappen vanaf de omleiding van de N50. Op het Vlaamse niveau worden de hoofdwegen en de primaire wegen geselecteerd. De N382 en de N357 zijn secundaire wegen en dus niet van gewestelijk belang; deze worden derhalve in het provinciaal ruimtelijk structuurplan geselecteerd. De provinciale structuurplannen moeten uiteraard worden ingepast in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Ik dank de minister voor zijn omstandig antwoord inzake deze, niet zo eenvoudige problematiek.

Als ik de minister goed heb begrepen, heeft hij zich met de problematiek van de Mandelvallei voor ogen akkoord verklaard met de schrapping van dit tracé. Mocht uit studies over de verkeersleefbaarheid later blijken dat een herbespreking noodzakelijk is, dan kan die voor de minister nog plaatsvinden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de bestemming van militaire domeinen en de mogelijke berging van radioactief afval

Interpellatie van de heer Kris Van Dijk tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de bestemming van militaire domeinen en de mogelijke berging van radioactief afval

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Geysels tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de bestemming van militaire domeinen en de mogelijke berging van radioactief afval, en van de heer Van Dijk tot minister Baldewijns, over de bestemming van militaire domeinen en de mogelijke berging van radioactief afval.

Ik wijs de interpellanten erop dat dit thema hier al drie weken geleden aan bod is gekomen. Toen heeft de heer Van Mechelen hierover een interpellatie gehouden, waarop verschillende commissieleden zich hebben aangesloten. Uiteraard ligt de beslissing om een interpellatie ontvankelijk te verklaren bij het Bureau. Toch zou ik de volksvertegenwoordigers willen vragen om de zaken een beetje in het oog te houden. Als men strikt volgens het Reglement tewerk zou zijn gegaan, was deze interpellatie immers niet ontvankelijk geweest, omdat men principieel een minister binnen de maand geen twee maal over hetzelfde onderwerp mag ondervragen.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, als lid van het Uitgebreid Bureau dat die beslissingen neemt, kan ik stellen dat u voor 100 percent gelijk hebt. Het was alleen niet mogelijk om anders tewerk te gaan, omdat de interpellaties terzake vroeger waren ingediend. Wij waren niet op de hoogte van het feit dat de bredere interpellatie van de heer Van Mechelen zou samenvallen met het onderwerp van de onze.

Ik kom tot de inhoud van mijn interpellatie. Ik heb me in de Kamer van Volksvertegenwoordigers gedurende zeven jaar beziggehouden met dit dossier. Ik breng het met plezier opnieuw te berde in een commissie van het Vlaams Parlement. Deze problematiek is immers al jaren – ook in het Federaal Parlement – onderwerp van discussie geweest. De heer Schuermans kan daarvan getuigen. Het is niet de eerste keer dat de berging van laag- en middelradioactief afval voor beroering zorgt. De bevoegde minister zelf verwacht trouwens soms de term berging met opslag.

In de periode van de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 stelde het Niras voor het eerst een lijst op met mogelijke vestigingsplaatsen. Er waren toen manifestaties, vooral in de Westhoek, maar ook elders. Toenmalige premier Martens zegde zijn steun toe aan een aantal protesten. Daardoor werd

Geysels

het dossier in 1988 – ik citeer toenmalig staatssecretaris voor Energie Deworme – naar een latere periode verschoven. Hij zei : het is nogal moeilijk in een verkiezingsperiode een objectief oordeel te vellen over deze problematiek. Einde citaat.

In 1990 is een interimrapport van het Niras verschenen. Toen werd een aantal vestigingsplaatsen geëlimineerd, onder meer de Limburgse mijnen, die in eerste instantie wel waren weerhouden. In 1994 verscheen het belangrijke Niras-rapport waarin 98 zones werden geselecteerd voor verder onderzoek. In 1994 waren er ook gemeenteraadsverkiezingen. Ik heb hier de lijst van alle parlementsleden die zich toen hebben verzet tegen de mogelijke vestigingsplaatsen van het nucleaire afval. Misschien is die lijst nog steeds geldig. Destijds heeft de federale regering onder leiding van toenmalig voogdijminister Wathélet de beslissing uitgesteld. Intussen heeft ook de MOX-commissie, een parlementaire commissie waarvan de heer Schuermans in ikzelf verslaggevers waren, de wens geuit dat deze problematiek in een parlementair debat aan bod zou komen. Tot zover de stand van zaken.

Op 9 januari stelde mevrouw Dardenne van Ecolo minister Di Rupo in de Senaat een vraag over het gerucht dat een bepaald aantal militaire domeinen die zullen worden gedesaffecteerd, in aanmerking komen voor onderzoek met het doel op de berging van laag- en middelradioactief afval. De minister beloofde dat na te gaan. Op 10 januari kreeg senator Dardenne een fax van Niras met vermelding van 25 terreinen op het Belgisch grondgebied die in aanmerking zouden komen voor – ik citeer de minister – een onderzoek naar de eventuele opportuniteit om er afval van dat type te bergen. Daarvan bevinden er zich een dertiental op Vlaams grondgebied. Het gaat onder meer om terreinen in Zonhoven, Olen, Turnhout, Westerlo, Ranst, Koksijde, Steendorp, Oostakker en Glabbeek.

Achteraf, bij interpellaties in de Senaat en actuele vragen in de Kamer, heeft de minister dat min of meer bevestigd. Alleen heeft hij, in een antwoord op een vraag van de heer Van Dienderen, het aantal terreinen gereduceerd. Ik vestig nogmaals de aandacht op het feit dat ook de minister vaak het woord opslag verwacht met het woord berging. Dit lijkt een technisch debat, maar is het niet. Opslag is immers een voorlopig procédé, terwijl berging definitief is, en er dan zand en of beton over het afval wordt gestort.

Ook nu waren er weer enkele protesten van burgemeesters, schepenen en actiecomités allerhande. De reden waarom ik mijn vraag voorleg aan het Vlaams Parlement, is dat deze instelling hier op zijn minst een stem in heeft. Het gaat immers om militaire domeinen, om de problematiek van de desaffectatie. De tweede reden is de volgende. Als er ooit berging komt, zullen de Vlaamse regering en meer specifiek uzelf een standpunt moeten innemen. We blijven immers verantwoordelijk voor aspecten als bouwvergunningen. Er schuilt een interessante jurisprudentie in de vraag wat de bevoegdheden zijn van de deelregeringen in verband met nucleaire materies. Daar bestaan arresten over bij het Arbitragehof. Wij blijven dus gedeeltelijk bevoegd.

De derde reden is deze. Ik heb de lijst bekeken van een aantal beslissingen van de Vlaamse regeringen die van toepassing waren op een of meer terreinen die het Niras zou selecteren. Daaruit bleek dat de Vlaamse Regering de wens had uitgedrukt om een aantal locaties een andere bestemming te geven, onder meer recreatiegebied, vestigingsplaats voor KMO's of natuurgebied.

Dat zijn de drie redenen waarom ik vind dat ik de Vlaamse minister daarover moet ondervragen. Ik ga ervan uit dat u en de Vlaamse regering in die materie een stem hebben die moet worden gehoord. Ik wil dat concretiseren in vier vragen. Eén : werd u op de hoogte gebracht van de beslissing van de federale minister van Economische Zaken en of zijn ambtgenoot van Landsverdediging in verband met deze mogelijkheid tot onderzoek ? Minister Di Rupo heeft immers verklaard dat het ondenkbaar is dat daarover zonder overleg denkkaders worden ontwikkeld. Werd u op de hoogte gebracht in de periode dat dat moest gebeuren en bent u ondertussen ook officieel door de betrokken minister ingelicht ?

Twee : Wat is het standpunt van de Vlaamse regering dienaangaande ? Die is immers rechtstreeks betrokken. Het gaat om terreinen die zullen worden gedesaffecteerd. Voor een aantal van die terreinen heeft de Vlaamse regering al geopteerd voor een andere bestemming. Drie : welke stappen heeft u ondertussen zelf al ondernomen ? Ik weet dat nucleair afval deel uitmaakt van de federale bevoegdheden. Als ik goed ben ingelicht, beschikt de Vlaamse regering over vertegenwoordigers in de raad van beheer en of de algemene vergadering van Niras. Dat heb ik althans geleerd uit een van de beslissingen van de Vlaamse regering. Dan is het logisch dat die vertegenwoordiger – die een

Geysels

eminente kenner is van de problematiek – zijn stem laat horen.

Vier : ik verwijs naar een antwoord van uw Waalse collega op dezelfde vraag in het Waals Parlement. Hebt u in verband met het dossier rond nucleair afval de sleutel niet in handen ? Als immers de militaire domeinen worden gedesaffecteerd, kan u dan hun bestemming niet bepalen ? De Waalse minister heeft die vraag in elk geval positief beantwoord.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, in eerste instantie was ik niet op de hoogte van het feit dat dit onderwerp een aantal weken geleden al is aangesneden. Ik ga me echter niet beperken tot de bestemming of nabestemming van de militaire domeinen.

Ik woon toevallig in een gemeente waar op dit ogenblik de opslag van nucleair afval plaatsheeft. We zijn daar erg om bekommerd. Ik wil echter niet de indruk wekken dat ik hier mijn eigen streek verdedig. In elk geval, het nucleair afval is er, of we nu voor of tegen nucleaire nijverheid zijn en die willen afbouwen of niet. Mijn partij heeft dienaangaande overigens een duidelijk standpunt.

Het nucleair afval is er hoe dan ook en noopt tot oplossingen. De heer Geysels heeft een historische schets gegeven van de discussies en onderzoeken van 1988 tot heden. Daarbij werd de oplossing van het probleem stevast naar een latere datum verschoven. Wanneer is echter later ? Ik beperk me nu even tot de studies van 1994. Het is logisch dat dit soort studies altijd verschijnen aan de vooravond van gemeenteraadsverkiezingen. De laatste studie duidde een aantal plaatsen aan. Het valt op dat de locatie waar op dit ogenblik wordt opgeslagen, niet in aanmerking komt voor bovengrondse berging.

Zolang we problemen voor ons blijven uit schuiven, blijven we opgescheept met bovengrondse berging op een locatie die daarvoor niet geschikt is. Naast het onderzoek naar bovengrondse bergingsplaatsen voor laag- en middelradioactief afval, is er ook een onderzoek bezig op 250 meter diepte in de Boomse kleilagen en in de Kempen. Men gaat na hoe de klei reageert als men zo diep hoogradioactief afval opslaat. Hoogradioactief afval geeft

immers ook warmte af en heeft een zeer lange halveringstijd.

Er zijn op dit ogenblik dus twee soorten onderzoek aan de gang. Niets wijst erop dat, indien de resultaten van het onderzoek naar de Boomse kleilagen positief zijn, men zal voorstellen om al het afval daar te bergen. U weet ook dat het laagradioactief afval een enorm volume heeft, in tegenstelling tot het beperktere volume van het hoogradioactief afval. Ik ben hierin geen vragende partij maar de vraag blijft voorlopig nog open. Er zijn alleen twee soorten onderzoek.

De hele materie is inderdaad een federale bevoegdheid. Toen enkele burgemeesters uit de streek en ikzelf een jaar geleden een kabinetsmedewerker van minister Di Rupo aanspraken, kregen we als antwoord : misschien 1998. Dat zou het jaar zijn waarover we eventueel eens zouden kunnen spreken.

Ik vind het belangrijk dat we dit ook in het Vlaams Parlement kunnen bespreken. Ik ben er me van bewust dat dit een federale materie is, maar wanneer men in Vlaanderen zones aanduidt, dan is er op ondubbelzinnige wijze sprake van het betreden van het terrein van de Vlaamse bevoegdheden. Wat de mensen in onze streek vooral stoort is het feit dat men deze problemen blijkbaar nergens wil of durft bespreken, terwijl we met zijn allen verantwoordelijk zijn voor dit afval. Zoals de burgemeester van Mol – u waarschijnlijk niet onbekend – dan al eens op z'n Kempisch pleegt te zeggen : als ze daarover spreken zet iedereen zijn gat tegen de berrie. Met andere woorden, het wordt afgevoerd.

Daarom wil ik u een aantal pertinente vragen stellen. Heeft het ministerie van Landsverdediging contact opgenomen om deze materie te bespreken ? Een pittig detail hierbij is natuurlijk het feit dat de bevoegde minister, voor hij minister werd, voorzitter was van het Niras en dus zeer goed op de hoogte was van de problematiek in kwestie.

Wanneer wordt gesproken over het bergen van laagradioactief afval, wordt dan ook gesproken over hoogradioactief afval ? Het is misschien getuut in de kristallen bol, maar ik vrees dat ook hier het communautaire element even om het hoekje zal komen kijken. Na de berichtgeving in de kranten vernamen we dat een aantal Waalse gemeenten wel geïnteresseerd zouden zijn in het bergen van dit laagradioactief afval.

De heer Jos Geysels : Bij ons in de streek ook.

De heer Kris Van Dijck : Volgens mij moet men de twee plannen tegenover elkaar bekijken. Enerzijds zijn er de plannen van de militaire domeinen die vrij komen te liggen, en anderzijds de zones die geologisch gezien voor berging in aanmerking komen, zoals die werden aangeduid in de Niras-studies van 1988 en 1994. Bekijken we de beide plannen, dan merkt men een aantal terreinen op die braak liggen en waarvan de geologische aspecten in orde zijn. Vermengt men beide plannen, dan hebben we de oplossing. De zone Arendonk kwam echter nooit in aanmerking als een geologisch voor afvalberging geschikte plaats.

In navolging van bijvoorbeeld Frankrijk, waar men onder andere in Soulène ook tot oppervlakteberging overgaat – wat de plaatselijke gemeenschap financieel geen windeieren heeft gelegd –, bestaat de kans dat men dit afval op sommige plaatsen met open armen zou ontvangen. Eenmaal die knoop doorgehakt, eenmaal dit laagradioactief afval geborgen en de discussie over het gevaarlijkste en langlevende – het hoogradioactief – afval begonnen, zou men ten zuiden van de taalgrens wel eens kunnen verklaren reeds zijn deel te hebben genomen. Daarop zou men vervolgens kunnen stellen dat het dan maar in de Kempische ondergrond moet worden gestopt. Als er al met u over die berging van laagradioactief afval werd gesproken, is toen ook de problematiek van het hoogradioactief afval ter sprake gekomen ?

Ten slotte, nu het toch gaat over locaties, stellen wij u de vraag of het opportuun is dat het Vlaams Parlement hieraan een bespreking wijdt. Wij menen van wel.

De voorzitter : De heer Stevaert heeft het woord.

De heer Steve Stevaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil inpijken op wat de vorige sprekers hebben gezegd.

Eerst wil ik echter oproepen tot enige consequentie in deze materie. Hier wordt nogal gegoocheld met begrippen als laag- en hoogradioactief afval, berging en opslag, en met bevoegdheidsvragen tussen het Vlaamse en federale niveau. Dat laatste stoort me enigszins : het is niet omdat we niet bevoegd zijn dat we geen verantwoordelijkheid kunnen opnemen in deze materie.

Ik zou de regering dan ook het volgende willen vragen. Wie het heeft over de nucleaire sector komt uiteindelijk voor een gedeelte terecht bij de energiesector. Niets belet Vlaanderen om haar eigen energiepolitiek te voeren. Vrij recent heeft

men er in vrijheid en blijheid voor gekozen om tot de typestatuten van de derde generatie toe te treden. Met andere woorden, men heeft ervoor gekozen om deel te nemen aan de nucleaire sector.

Deze herrie verbaast me dan ook enigszins. Ik richt me nu tot niemand in persoon, maar ik stel vast dat iedereen, toen het over het uitkeren van de dividenden ging, geïnteresseerd was in het verwerven van aandelen. Nu het over de berging gaat, zou men consequent moeten zijn. Ik wil dus vragen dat er op Vlaams niveau een beleid wordt ontwikkeld. Niet alleen het nu aanwezige afval moet worden geborgen, op dit ogenblik wordt er nog steeds afval geproduceerd. Vlaanderen kan iets doen om dat te verminderen. We kunnen het initiatief nemen door een aantal instrumenten te ontwikkelen en zo een voorbeeld te geven. Het is mijn overtuiging dat de nucleaire sector niet onze bevoegdheid, maar wel mede onze verantwoordelijkheid is. Bovendien zal er technisch gezien nooit een geschikte plek voor berging of opslag bestaan : maak u wat dat betreft geen illusies. Er zijn alleen betere plekken voor opslag.

Ik wil de Vlaamse regering dus vragen wat zij in de komende periode zal doen om ervoor te zorgen dat er minder radioactief afval zal ontstaan.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil het debat ruimer zien dan de problematiek van de militaire domeinen. Voor mij is het immers van ondergeschikt belang of men zich nu toespitst op dit soort domeinen of op andere sites : het blijft een probleem van de opslag of berging van nucleair afval, waarvoor het Niras oplossingen tracht te formuleren. Om dit te doen, vertrekken ze vanuit een zeer breed, heel wat mogelijke sites behelzend en theoretisch kader.

Door een al dan niet welbegrepen vorm van openheid komen deze voorstellen terecht bij de publieke opinies, wat automatisch tot gevolg heeft dat men het verzet tegen de potentiële plaatsen van berging organiseert. Voorwerp van de berging zijn bijvoorbeeld toepassingen uit de medische sector : men heeft immers een eng begrip van nucleair afval. Uiteindelijk blijft hierdoor, zelfs in een theoretische benadering, onder druk van de publieke opinie geen enkele site overeind. Daarom werd het debat tot nu toe vooral gevoerd in termen van waar het niet kan gebeuren, eerder dan dat men

Schuermans

constructieve voorstellen formuleert omtrent de wijze waarop men met dit afval moet omspringen.

Welke maatregelen men vandaag ook neemt over het werken met deze toepassingen in de medische sector of de energiesector, men zal hoe dan ook met een afvalprobleem uit het verleden worden geconfronteerd. Op relatief korte termijn zal men dus een aantal oplossingen moeten formuleren, is het niet voor de berging, dan toch wat tussentijdse stockage en opslag betreft.

In welke mate zijn de minister en de overheid betrokken bij het zoeken naar een oplossing voor deze thematiek, zowel in de huidige studiefase als bij het toekomstige concrete bepalen van mogelijke sites die er toch zullen moeten komen in Vlaanderen? Hoewel het Niras wel voorstellen formuleert, heeft Vlaanderen op het vlak van de vergunningen uiteindelijk een belangrijke bevoegdheid. Volgens ons zou het ook niet kunnen dat het Niras ons voor een voldongen feit plaatst.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, ik meen dat bij bepaalde parlementsleden de wens bestaat een breed debat te voeren over de problematiek van het nucleair afval. Een aantal mensen vragen zelfs om een discussie te voeren over de energiesector in de meest ruime zin van het woord. Hoewel ik hiervoor begrip kan opbrengen, moet ik erop wijzen dat ik mij niet kan uitspreken over de opportuniteit van een dergelijk debat. Dit behoort namelijk tot de bevoegdheid van het parlement. Ik zal me dan ook beperken tot een antwoord over de materies waarvoor ik wel bevoegd ben.

Op de eerste vragen met betrekking tot de betrokkenheid kan ik kort antwoorden. Mijn administratie en ikzelf werden niet gecontacteerd, noch door de minister van Landsverdediging, noch door de verantwoordelijken van Economische Zaken, noch door het Niras. De mogelijke berging van middel- en hoog radioactief afval is tot op heden nooit het voorwerp geweest van onderzoek van ruimtelijke locaties en specifieke aanduidingen op militaire domeinen die al dan niet voor desaffectatie in aanmerking komen. Aangezien de Vlaamse regering en ikzelf tot op heden niet zijn gevat door een specifieke vraag, heeft de Vlaamse regering terzake nog geen standpunt ingenomen. Sites voor de berging van radioactief afval zullen in ieder geval ruimtelijk moeten worden vastgelegd in uitvoe-

ringsplannen en in het bijzonder in de gewestplannen. Dit moet gebeuren via de geëigende procedures.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister op drie van de vier vragen was kort en zeer duidelijk. Hij zegt namelijk dat hij niet werd gecontacteerd en hij benadrukt de bevoegdheden van het Vlaams Gewest op het vlak van militaire domeinen die in aanmerking komen voor desaffectatie.

Op één vraag heeft hij niet geantwoord. We hebben namelijk een vertegenwoordiger in de bestuursorganen van het Niras. Rekening houdend met de draagwijdte van het antwoord van de minister, stel ik voor ik om deze persoon, die door de Vlaamse regering werd aangeduid, hiervan in te lichten.

De heren Schuermans en Stevaert weten dat ik reeds zeven jaar pleit voor de globalisering van dit dossier. In het federale parlement is dit niet gelukt. Ik hoop dat het nu, met de steun van de heer Stevaert en anderen, wel zal lukken. In het kader van de discussie over energie, waarvoor een andere minister bevoegd is, heb ik een omstandige nota opgesteld in verband met de problematiek van het nucleair afval en de relatie met het Vlaams Gewest. In de moties die ik tot besluit van die beleidsbrief had ingediend, heeft de heer Stevaert zijn vraag, die toen door mij werd verwoord, niet gesteund.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, op een deel van de vraag van de heer Geysels heb ik inderdaad niet geantwoord. Ik ben hierop bewust niet ingegaan. De taakomschrijving van en de verslaggeving door de afgevaardigde van de Vlaamse regering in het Niras ressorteert namelijk niet onder mijn bevoegdheid.

De voorzitter : De afgevaardigde van de Vlaamse regering in het Niras ressorteert onder de bevoegdheid van de minister Van Rompuy.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, rekening houdend met de consensus die er met betrekking tot deze problematiek groeit, zal ik een motie indienen om die te verwoorden.

Voorzitter

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Geysels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16.35 uur.*
